

LA DONA A L'EDAT MITJANA

Condicions físiques i pautes socials de vida

LA DONA A L'EDAT MITJANA

- **Condicions físiques i pautes socials.**

- Segle XI: canvis socials, polítics, econòmics i culturals amb la revolució feudal de l'any 1000.
- Com afecta este canvi a les dones? Dificultat de la resposta per la mancança de dades estadístiques (percentatge de dones; esperança de vida o mitjana de naixements).
- Dades fragmentàries o sobre personatges concrets:
 - Lleis per a establir l'edat del matrimoni.
 - Registres de casos legals i contribuents.
- Naturalesa extraordinàriament masculina de la societat: percentatge molt baix. On estaven les dones? A casa, al convent?

- **Els pensadors medievals sobre les dones:**

- Doctrina dels humors heretada de l'Antiguitat: colèric (calent i sec); melancòlic (fred i sec); flemàtic (fred i humit); sanguini (calent i humit).
- Dones considerades del tipus melancòlic (Hildegard von Bingen) que les portaven a conductes neuròtiques. Morien abans per la preponderància de l'humor fred i sec. (Aristòtil).
- Sermonejades sobre la seua inferioritat natural; herència de la culpa d'Eva i cercades per prohibicions sobre la seua conducta.

ALBERT MAGNE (1193-1280)

Albert Magne va viure al segle XII. Era un monjo dominic alemany i va ser mestre de Sant Tomàs d'Aquino.

- Observació sobre fets físics reals.
- Recolza la teoria d'Aristòtil sobre la vida d'homes i dones.
- “*Per accident*” o per les condicions reials, les dones vivien més temps que els homes.
- **Causes:**
 - Relacions sexuals eren menys esgotadores per a les dones.
 - El fluxe menstrual netejava d'impureses els cossos femenins.
 - Les dones treballaven menys durament que els homes.

- **Condicions de vida de les dones al segle XII:**

Es dona una certa **millora**. Per què?

- Les condicions de vida milloren per a tota la població des del segle XI: augment de terres conreades amb collites més abundants. Llegums amb proteïnes i ferro (menstruació i parts). Descens de l'anèmia i mort prematura als parts.
- Organització dels governs: descens de la violència, que afecta més als homes (croades, guerres o caça).
- Desenvolupament de les ciutats i convents: condicions de vida menys esgotadores.
- Augment de les dones: família de la dona aporta la dot i augmenta.
- Segle XV: Ciutats d'Europa central 120 dones per 109 homes.

- **Condicions de vida de les dones al segle XII:**
- L'edat mínima per a casar-se eren els 12 anys (14 per als xics) segons el Dret canònic i el Dret consuetudinari.
- Aportacions de Hildegard von Bingen (1098-1179). Menarquia de classes altes i baixes i menopàusia.

- **Condicions de vida de les dones a l'Edat Mitjana:**
- **Dones nobles. Causes de mortalitat?** Primera infantesa i problemàtica dels parts. Es recuperaven gràcies a la seua fortalesa natural, complicacions i temps de recuperació. Dides i matrimonis polítics. Millors condicions de vida per la seua condició social: alimentació, roba, cases, metges i lliures de treballs esgotadors.
- Exemple de **Blanca de Castella** (segle XIII). Casada amb el rei Lluís VIII de França. Va tindre 14 fills (cada dos anys). Primer fill als 17. Mor el marit als 38 anys. Vida molt activa com a regent durant la seua infantesa i les croades. Mor als 64 anys.
- Exemple de **Maria de Bohun**. Casada amb Enric IV d'Anglaterra. Es casen quan ella té 10 anys. Té el primer fill als 17 anys. Té 5 fills. Desgast físic i mort als 24 anys durant el part.
- **Dones del camp i urbanes:** més tardans pel patrimoni i alletament.
- Existien **limitacions de la natalitat**? Es coneixien substàncies anticonceptives i abortives. Per evitar l'empobriment o la vergonya. No explícites.

- **Condicions de vida de les dones a l'Edat Mitjana:**
 - **Religioses:** Documentació anecdòtica. 60 anys.
 - Hi havia dones **solteres** no religioses? Criades de poca categoria a cases rurals o urbanes; venedores ambulants; treballadores no qualificades i prostitutes. Esperança de vida inferior a la mitjana però no hi ha informació.
 - Les **vídues**: especialment actives a les ciutats.
 - **Herència física** per naixement. Sang reial i noble.
 - La **cortesía** era una virtut noble. Dones de classes baixes no la mereixien. Subjectes de violència física, violacions. Violència és comuna entre ambdós sexes i la llei reconeix el dret dels homes de pegar a les seues dones si no les mataven a causaven danys excessius.

- Enllaços sobre els temes tractats:

- **Sobre els quatre humors:**

- <http://monestirpedralbes.bcn.cat/es/node/457>

- **Sobre Albert Magne:**

- <https://www.biografiasyvidas.com/biografia/a/alberto.htm>

- **Sobre Hildegard von Bingen:**

- <http://www.musicaantigua.com/hildegard-von-bingen-una-mujer-excepcional/>

- **“Visión” (pel·lícula)**

- <https://www.youtube.com/watch?v=nHGNOd5uQgU>

- Sobre Blanca de Castella:

- <https://www.arteguias.com/biografia/blanca-i-castilla.htm>